

LEMVIG VAND A/S
Havnen 8
7620 Lemvig

Udkast til §25 tilladelse - Nedrivning af Lemvig Renseanlæg og fremtidig centralisering af spildevandsrensningen på et planlagt udvidet Harboøre Renseanlæg

Tilladelse

Lemvig Kommune meddeler hermed tilladelse efter miljøvurderingsreglerne til Lemvig Vand A/S' ansøgte projekt vedrørende nedlæggelse og nedrivning af Lemvig Renseanlæg og centralisering af spildevandsrensningen på et planlagt udvidet Harboøre Renseanlæg, som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten *Nedrivning af Lemvig Renseanlæg og centralisering af spildevandsrensningen på et udvidet Harboøre Renseanlæg*.

Tilladelsen er meddelt i henhold til § 25 i lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Tilladelsen meddeles på baggrund af:

- Lemvig Vands reviderede projektansøgning af den 09.09.21 og den tilhørende offentliggjorte miljøkonsekvensrapport dateret den 02-09-2022.
- Lemvig Kommuneplan 2021-2033.
- Lokalplan 211 omhandlende Harboøre Renseanlæg, genbrugsstation og tekniske anlæg.
- Lemvig Kommunes Spildevandsplan 2021-2028.
- Supplerende oplysninger og resultater af de høringer, der er foretaget.
- Udledningstilladelse jf. Miljøbeskyttelseslovens §28 til udledning af rensset spildevand fra Harboøre Renseanlæg via Afvandingskanal ved Sandholm Nor til Nisum Bredning.

Forholdet til miljøvurdering

Projektet er omfattet af:

- Bilag 2, punkt 11c): Rensningsanlæg (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
Renseanlæg omfattet af bilag 1 er store renseanlæg over 150.000 PE.
- Bilag 2, punkt 10 b): Anlægsarbejder i byzone, herunder opførelse af butikcentre og parkeringsanlæg.

Dato **22-11-2022**

A01-2 Natur og Miljø

Rådhusgade 2
7620 Lemvig
Telefon: 9663 1200
www.lemvig.dk

Mail:

Susanne.Dokkedal@lemvig.dk
J.nr.: 01.16.04P19-85-19

Ref.: SUDO

Dir.tlf.: 9663 1404

Lemvig Vand A/S har ansøgt om, at deres projekt skal undergå en frivillig miljøvurdering jf. miljøvurderingslovens § 19, stk. 4. Der er desuden foretaget en miljøvurdering af Lemvig Kommunes spildevandsplan for 2021-2028.

I miljøkonsekvensrapporten *Nedrivning af Lemvig Renseanlæg og centralisering af spildevandsrensningen på et udvidet Harboøre Renseanlæg, september 2022* beskrives, hvordan projektets realisering forventes at påvirke miljøet, hvordan projektets miljøpåvirkninger skal overvåges, og om der skal ske afværgeforanstaltninger.

Vilkår for tilladelsen

Det er en forudsætning for tilladelsen, at Lemvig Vand A/S gennemfører projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, herunder afværgeforanstaltninger, som fremgår af miljøkonsekvensrapporten.

Lemvig Vand A/S skal herudover gennemføre projektet i overensstemmelse med nedenstående vilkår.

Tilladelse til udledning af rensed spildevand til Nissum Bredning via Afvandingskanal Nor meddeles i en særskilt udledningstilladelse efter §28 i Miljøbeskyttelsesloven¹. Tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens §28 erstatter i henhold til Miljøvurderingsbekendtgørelsens² §10 helt eller delvis en §25-tilladelsen jf. Miljøvurderingslovens §15, stk. 3. Udledningstilladelsen erstatter §25-tilladelsen, hvad angår de dele, der omfatter krav til udledningen til Nissum Bredning.

Tilladelsen er meddelt på følgende vilkår:

1. Der skal i detailprojekteringen af spildevandsledningen fra Lemvig Renseanlæg til Harboøre renselanlæg tages højde for, at spildevandsledningen krydser et lavbundsareal ved Plet Enge, der i Lemvigs Kommuneplan 2021-2033 er reserveret og udpeget til et potentielt vådområde. Der skal i detailprojekteringen tages højde for, at der til enhver tid er sikret gode adgangsforhold til spildevandsledningen i det udpegede vådområde.
2. I forbindelse med udførelse af styret underboring ved krydsning af vandløb skal der gennemføres visuel overvågning, så evt. udslip af boremudder (blow-out) hurtigt opdages, arbejdet straks standses og tiltag iværksættes så forureningen begrænses.

Lemvig Vand skal senest 1 måned før styret underboringer igangsættes indsende en beredskabsplan til Lemvig Kommune. Beredskabsplanen skal beskrive hvordan et eventuelt blow-out med boremudder skal håndteres, inddæmmes og opsamles sådan udbredelsen og forurening med boremudderet begrænses. Beredskabsplanen skal desuden beskrive, hvem der skal kontaktes/alarmeres i tilfælde af blow-out, hvilket er det lokale miljøberedskab og Lemvig Kommunes miljøafdeling. Der skal desuden i alarmeringen indgå navne til kontakt af ansvarlige ved Lemvig Vand samt eventuelle ansvarlige entreprenører. Lemvig Kommune skal godkende beredskabsplanen.

¹Lovbekendtgørelse nr. 100 af 19-01-2022 om miljøbeskyttelse.

²Bekendtgørelse nr. 1376 af 21-06-2021 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

Lemvig Vand skal sikre sig, at entreprenører og deres medarbejdere, der skal foretage de styrede underboringer, er bekendt med beredskabsplanen og dens beskrevne foranstaltninger og afværgeringer.

3. Skal der anvendes additiver i boremudder ved styret underboringer skal disse være godkendte eller dokumenteret uskadelige for jord, grundvand og overfladevand.
4. Spildevandsledningen skal på strækningen langs skrænterne ved Gjellerodde etableres i en dybde, der minimum er som anbefalet i miljøkonsekvensrapporten og undersøgelsesrapporten fra Sweco benævnt Transportledninger Lemvig – Harboøre, Screening, dateret den 12-01-2022.
5. Pumpestationer og oppumpningsbrønde skal indrettes med renseforanstaltninger, driftes, vedligeholdes og rengøres på en sådan måde, at væsentlige lugtgener fra disse forebygges og undgås.
6. Indløbsbygværk, riste, sand- og fedtfang, udligningstanke, slamafvanding, slam-lager og lignende anlæg på renseanlægget, som kan give lugtgener udenfor renseanlæggets område skal indrettes med renseforanstaltninger til reduktion af lugtemissioner.
7. Afkast fra eventuelle ventilationsanlæg (dvs. luft fra indløbsbygværk, riste, sand- og fedtfang, slamafvanding mv.) skal være forsynet med luftrenseanlæg til reduktion af luftemission, der er beregnet til den aktuelle lugtimmission og med en kapacitet, der som minimum svarer til de aktuelle luftmængder, som bliver tilført luftrenseanlægget.

Luftrenseanlæg med tilhørende ventilationssystemer skal kontrolleres og vedligeholdes i overensstemmelse med leverandørens anvisninger.

Projektets særkender

Lemvig Vand A/S ejer og driver to store renseanlæg i Lemvig Kommune, Lemvig Renseanlæg, beliggende på matrikel nr. 7m, Kabbel, Lemvig Jorder og Harboøre Renseanlæg, beliggende på matrikel nr. 12ns, Den Sydlige Del, Harboøre.

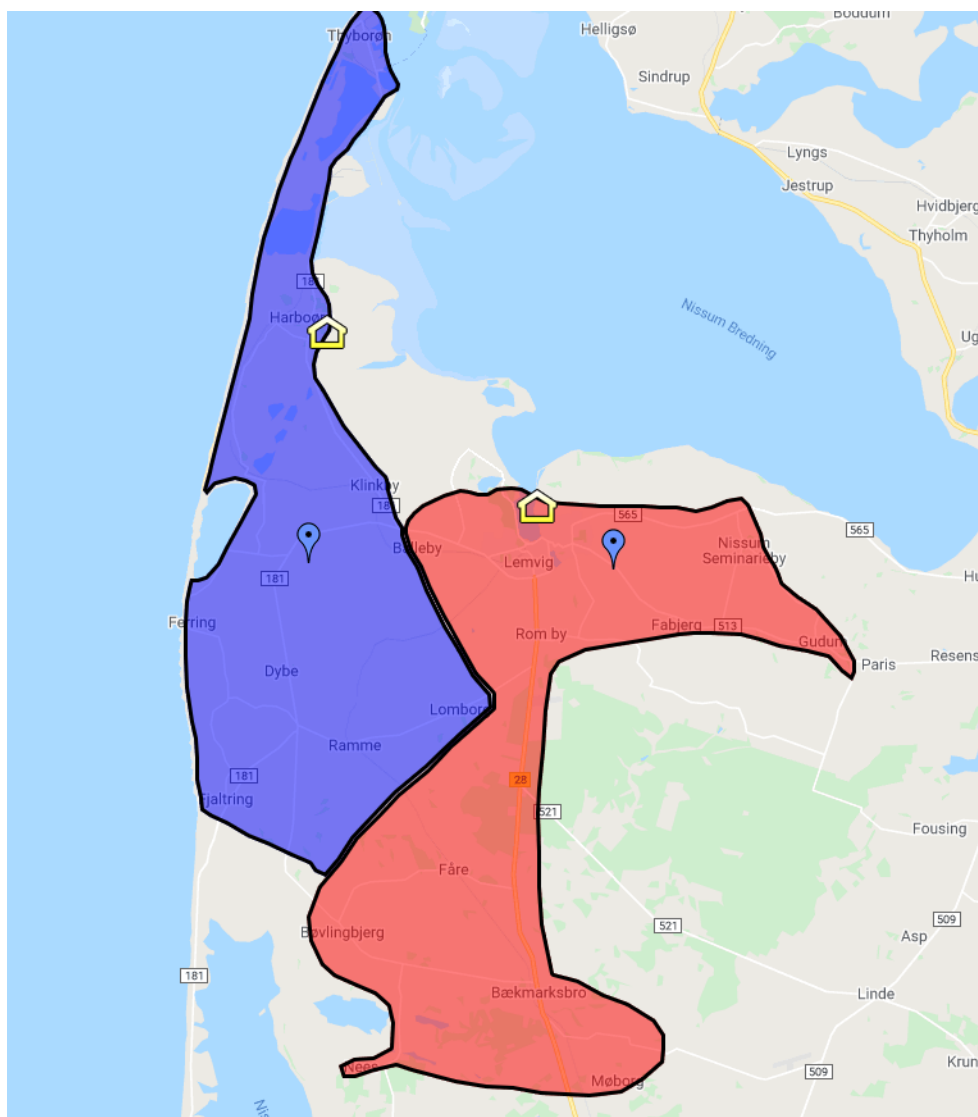
Renseanlæggene har tilsammen mere end 25.000 forbrugere inklusiv ejere af septiktanke, som får behandlet deres slam på Harboøre Renseanlæg.

Lemvig Renseanlæg har en kapacitet på 70.000 PE (personækvivalenter) og har i gennemsnit for perioden 2015-2020 årligt modtaget ca. 1,4 millioner m³ spildevand fra Lemvig by samt de sydlige og østlige dele af Lemvig Kommune. I 2020 var anlægget belastet med 21.712 PE. Harboøre Renseanlæg har haft en kapacitet på 58.000 PE, og den dimensionerede biologiske kapacitet blev i 2017-2018 opgraderet fra 58.000 PE til 90.000 PE. Den hydrauliske kapacitet er mindre, men øges ifm. projektets planlagte udbygning af renseanlægget. Harboøre Renseanlæg har i gennemsnit for perioden 2015-2020 behandlet 0,94 mio. m³ spildevand årligt fra den vestlige del af Lemvig Kommune. I 2020 var anlægget belastet med 25.990 PE.

Lemvig Vand A/S ønsker at nedlægge Lemvig Renseanlæg og centralisere spildevandsrensningen på Harboøre Renseanlæg, der efter planlagt udvidelse har kapacitet til at behandle spildevandet fra begge anlæg.

Figur 1 viser de 2 renseanlægs beliggenhed samt nuværende forsyningsområde til Lemvig Renseanlæg (rød markering) og til Harboøre Renseanlæg (blå markering).

Figur 1- Nuværende forsyningsområde til Lemvig Renseanlæg (rød markering) og Harboøre Renseanlæg (blå markering).

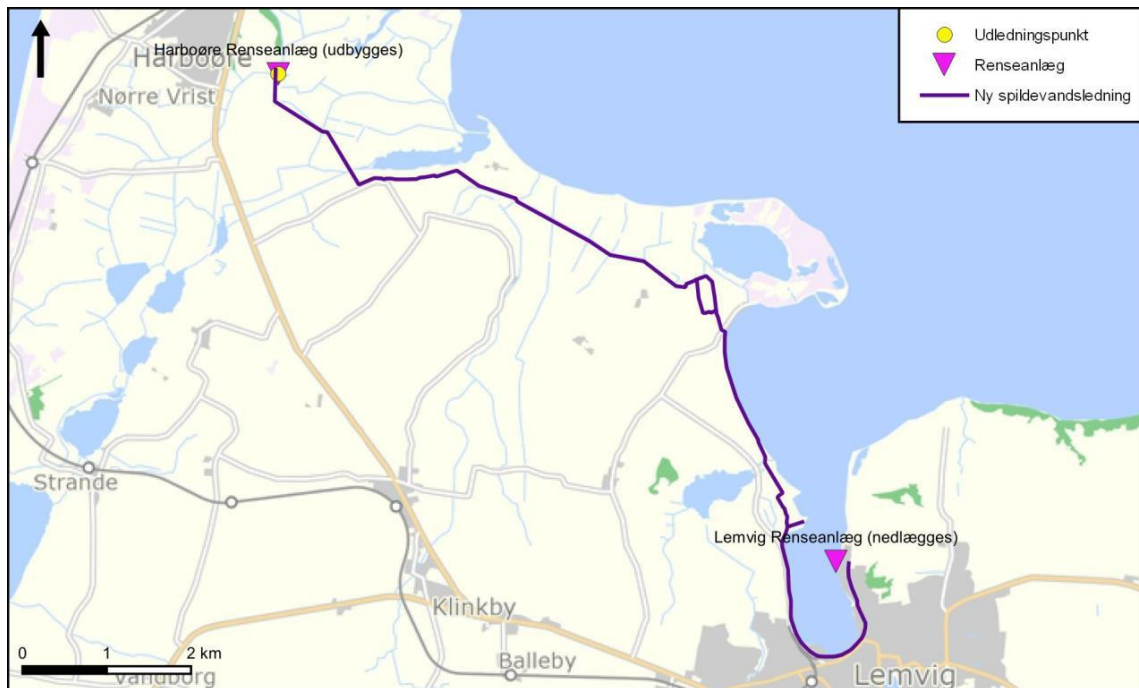
Centraliseringen ønskes ud fra økonomiske og planlægningsmæssige hensyn, der skal fremtidssikre en effektiv spildevandsrensning i Lemvig Kommune. Større renseanlæg er mere robuste overfor ændringer i sammensætningen af spildevandet samt mængden. I fremtiden kan der komme nye skærpede krav til spildevandsrensningen, så der skal renses for flere stoffer såsom mikroplast, medicinrester, miljøfremmede stoffer m.v. De nødvendige tiltag, der skal til for at rense spildevandet yderligere, vil lettere og billigere kunne gennemføres på et stort renseanlæg end flere små anlæg.

Det ansøgte projekt består af nedenstående overordnede fire hovedelementer til sikring af kapacitet til fremtidig rensning af spildevand på Harboøre Renseanlæg:

- Udvidelse/udbygning af Harboøre Renseanlæg.
- Nedrivning af Lemvig Renseanlæg og etablering af ny pumpestation samt ombygning af Vejeboden pumpestation.
- Ny spildevandsledning fra Lemvig til Harboøre.
- Ændret spildevandsudledning.

De fire hovedelementer ses på figur 2

Figur 2 - Samlet oversigt over planlagte tiltag i centraliseringen af spildevandsrensning på Harboøre Renseanlæg.

Foto: Det nuværende Harboøre Renseanlæg.

Udvidelse/udbygning af Harboøre Renseanlæg

Sammenlagt var der på Harboøre og Lemvig Renseanlæg i 2020 en belastning på 51.737 PE. Den hydrauliske kapacitet på det nuværende Harboøre Renseanlæg er imidlertid utilstrækkelig til at behandle den fremtidige spildevandsmængde efter sammenlægning med spildevandsoplandet til Lemvig Renseanlæg. Samtidig forventes spildevandsmængden under regn at blive væsentlig større end i dag på grund af klimaforandringer. Dette nødvendiggør etablering af ekstra hydraulisk kapacitet i form af ny forbehandling med større kapacitet, ligesom der skal etableres supplerende efterklaringstanke. Afløbssystemet skal ligeledes udbygges til større kapacitet, hvilket inkluderer etablering af nyt iltningsbygværk og evt. udløbspumpestation. Derudover etableres der supplerende udligningskapacitet til at håndtere spildevandsbelastningen under regn.

Efter centraliseringen vil der samlet skulle behandles ca. 2.500.000 m³ spildevand pr. årsbasis på Harboøre Renseanlæg.

Harboøre Renseanlæg renser allerede i dag det modtagne spildevand effektivt. Efter udbygningen af Harboøre Renseanlæg forventes det, at anlægget vil kunne præstere lige så effektive renseresultater, som i dag svarende til bedst tilgængelig teknologi (BAT). Lemvig Vand vil i forbindelse med udvidelsen af Harboøre Renseanlæg sikre, at dimensioneringsgrundlaget for udvidelsen af anlægget er af en sådan størrelse til sikring af, der ikke sker en merudledning af næringsstoffer til Nissum Bredning.

Sammenlægningen af Harboøre og Lemvig renseanlæg vil medføre etablering af følgende nye anlægsfaciliteter på Harboøre renseanlæg til sikring af en fortsat effektiv rensning:

- 2 nye udligningstanke på hver 5.000 m³
- Nyt indløbshus med rist, sand- og fedtfang
- Nyt fordelebygværk til bioreaktorer
- Nyt tankanlæg til fældningskemikalier (Jerntank)
- Supplerende procestank til biologisk fosforfjernelse (Bio-P)
- 2 nye efterklaringstanke inkl. returslampumpestation
- Ny iltningstrappe
- Ny udløbspumpestation (option)
- Ny udløbsledning til eksisterende udløbspunkt

På figur 3 ses de nuværende og planlagte anlægsfaciliteter på et udbygget Harbøre Renseanlæg.

Figur 3 - Luftfoto med nuværende og planlagte anlægsfaciliteter på et udbygget Harbøre Renseanlæg.

Nedrivning af Lemvig Renseanlæg og etablering af ny pumpestation samt ombygning af Vejeboden pumpestation.

Centraliseringen af spildevandsrensningen på Harboøre Renseanlæg bevirker, at Lemvig Renseanlæg nedlægges og eksisterende bygningsmasse på Lemvig Renseanlægs matrikel skal nedrives. Der skal i stedet for etableres en ny pumpestation indenfor et areal på ca. 350 m² ved Rønbjærghage, se placeringen skraveret med blå på figur 4. Pumpestationen skal pumpe spildevandet der i dag modtages på Lemvig Renseanlæg via en ny spildevandsledning, der skal etableres fra Lemvig til Harboøre Renseanlæg.

Fra den nye pumpestation ved Lemvig Renseanlæg skal det spildevand, som i dag ledes til Lemvig Renseanlæg pumpes til Vejeboden (pumpestation), der skal ombygges. Fra Vejeboden vil spildevandet blive pumpet videre via ny spildevandsledning til Harboøre Renseanlæg.

Figur 4 - Lemvig Renseanlæg der nedrives og placering af ny pumpestation (blå skravering).

Projektet kan i driftsfasen medføre øget lugtgener, når spildevand skal pumpes over større strækninger, og alt spildevandsrensningen samles på Harboøre Renseanlæg. Der er ingen lugtgener fra selve spildevandsledningen, men der kan potentielt være lugtgener ved oppumpningsbrønde/ pumpestationer og ved selve spildevandsrensningen på Harboøre Renseanlæg. Der er ingen lugtgener ved udledning af rensset spildevand.

Lemvig Vand vil sikre, at lugtgener begrænses samt at brønde/pumpestationer placeres i god afstand fra boliger. Der planlægges etableret lugtsikrede brøndkonstruktioner, som kan udbygges med aktivt kul af hensyn til nærmeste naboer. Det gælder især i områder tæt på beboelse og rekreative arealer i Lemvig.

Ny spildevandsledning fra Lemvig til Harboøre.

Lemvig Vand har i forbindelse med projektet fået udarbejdet et notat, hvori 3 mulige linjeføringer for en ny spildevandsledning (to parallelle ledninger af hensyn til driftssikkerhed) på land fra Lemvig Renseanlæg til Harboøre Renseanlæg er undersøgt. Linjeføringerne er sammenlignet i forhold til naturbeskyttelse, arealinteresser samt linjeføringernes tekniske og praktiske fremkommelighed. Den gennemførte undersøgelse viser, at den linjeføring, der i notatet kaldes lilla linjeføring, indebærer færrest konflikter med diverse interesser og arealbindinger (Orbicon, 2019). Endvidere er denne linjeføring mest optimal set ud fra driftsøkonomi (energiforbrug), anlægsøkonomi, teknisk kompleksitet og myndighedsforhold.

Den lilla linjeføring blev i 2021 ændret for så vidt angår strækningen fra Lemvig Renseanlæg til Vinkelhage, idet den nu ikke skal ske ved en fjordkrydsning over Lem Vig, men ved en ny linjeføring fra Lemvig Renseanlæg sydover og gennem havneområdet ved Lemvig. Herfra vil linjeføringen ske langs med cykelstien ved Strandvejen og hen til Vinkelhage, se Figur 2.

Den lilla linjeføring i Figur 2 er vist med to mulige linjeføringer nord for sommerhusområdet ved Underbjerg på Gjellerodde. Enten føres ledningen igennem området via Porsevej eller alternativt gennem fællesarealet mellem Porsevej og Lykkegårdsvej. Denne mulighed undersøges i forbindelse med detailprojekteringen. Det er vurderet, at der ikke er væsentlige forskelle på miljøpåvirkninger ved de to linjeføringer, der i begge tilfælde medfører kortvarige gener i anlægsfasen for nabobeboelser i form af støj fra entreprenørmaskiner, men ingen gener i driftsfasen. Der pågår en dialog med grundejerforeningen om den mest hensigtsmæssige linjeføring.

Spildevandsledningen vil forløbe over en samlet strækning på ca. 12,9 km. Den nedgraves så vidt muligt eller placeres ved hjælp af styret underboring på kritiske steder i en dybde af 1,5-2,0 meter, visse steder ved f.eks. vandløb, kanaler og langs stranden dog noget dybere, og den vil dermed ikke være synlig. Der etableres 2 parallelle spildevandsledninger af hensyn til driftssikkerheden og tilgodese behovet for mere kapacitet, da man generelt kalkulerer med flere kraftige regnskyl i fremtiden. Den ene ledning forventes derfor kun at blive taget i brug i forbindelse med intense regnskyl, hvor der er behov for større kapacitet og ved nedbrud eller service af den primære ledning. Ledningsnettet er fuldt separat kloakeret, men ved vedvarende regn samt ved skybrud, er der en hel del indtrængning i ledningsnettet. Denne øgede mængde skal også håndteres og transporteres i fremtiden.

Ændret spildevandsudledning.

Ved centraliseringen af spildevandsrensningen vil den fremtidige udledning af rensset spildevand til vandområder (recipienter) ændre geografisk karakter, idet der ikke længere vil blive udledt rensset spildevand fra Lemvig Renseanlæg til Lem Vig, mens udledningen af rensset spildevand fra Harboøre Renseanlæg til gengæld vil øges såvel flowmæssigt (hydraulisk) som stofmæssigt til Nissum Bredning via Afvandingskanal ved Sandholm Nor. Den udledte mængde af rensset spildevand fra Harboøre Renseanlæg stiger således fra ca. 0.94 mio. m³/år til ca. 2.5 mio. m³/år.

For både Lemvig og Harboøre renseanlæg gælder det, at slutrecipienten er Nissum Bredning og dermed den vestlige del af Limfjorden. Begge renseanlæg udleder derfor til det samme målsatte vandområde i Vandområdeplan 2015-2021, (Vandområde 156; Nissum Bredning, Thisted Bredning, Kås Bredning, Løgstør Bredning, Nibe Bredning og Langerak).

Vandområdeplan 2015-2021

Den vestlige del af Limfjorden, inkl. udledningspunkterne ved Lem Vig og Nissum Bredning har ifølge Vandområdeplan 2015-2021 og udkast til Vandområdeplan 2021-2027 ringe økologisk tilstand og opfylder dermed ikke gældende målsætning i Vandområdeplan 2015-2021. Den primære årsag hertil er for stor tilførsel af næringsstoffer, især kvælstof fra landbrugsarealer i oplandet til Limfjorden. Indsatsprogrammet for kystvand nr. 156 (vestlige del af Limfjorden med Nissum Bredning), der skal sikre målopfyldelse på sigt, medfører en reduktion i den landbetingede udledning af kvælstof fra 8.280 ton N/år (baseline 2021) til 6.146 ton N/år, heraf forventes en samlet indsats for spildevand i perioden 2015-2021 på kun 3,3 ton N/år. Der er ingen indsatsbehov for overløb af spildevand. Indsatskravet for hele Limfjorden omfatter kvælstof, men ikke tilførsler af fosfor eller organisk stof.

Udledningspunkterne fra Harboøre Renseanlæg fremgår af Figur 5.

Figur 5 - Ortofoto af området omkring Harboøre Renseanlæg, med angivelse af placering for renseanlæg, omtrentligt udløbspunkt og udløbsgrøft.

Figur 6 - Udløb fra Harboøre Renseanlæg til Hovedkanal III

Status og fremtidig udledning

Ved at centralisere spildevandsrensningen på et udbygget Harboøre Renseanlæg forventer Lemvig Vand, at der opnås en forbedret rensegrad af spildevandet, da Harboøre Renseanlægs renseseffektivitet er højere end på Lemvig Renseanlæg.

Udledninger fra Lemvig Renseanlæg og Harboøre rensesanlæg er vist i tabel 1 på næste side. Status er målinger i perioden 2015-2020 og den fremtidige udledning er beregnet med den forudsætning, at de nuværende høje rensegrader for Harboøre Renseanlæg fastholdes efter udbygningen af Harboøre Renseanlæg. I forbindelse med udvidelsen af Harboøre Renseanlæg vil Lemvig Vand sikre, at dimensioneringsgrundlaget for udvidelsen af anlægget er af en sådan størrelse, at de stillede krav i rensesanlæggets nye udledningstilladelse efterleves til hindring af en merudledning af næringsstoffer til Nisum Bredning. I den nye udledningstilladelse stiller Lemvig Kommune vilkår om, at Harboøre Renseanlæg skal udbygges på en sådan måde, at alle rensesanlæggets processer/funktioner har kapacitet til at kunne håndtere den fremtidige spildevandsbelastning til sikring af vilkårene i udledningstilladelsen kan overholdes.

Udledning	Flow, vand		COD		B ₅		Total- N		Total- P	
	mio m ³ / år		ton / år		ton / år		ton / år		ton / år	
Status	Lemvig	Harboøre	Lemvig	Harboøre	Lemvig	Harboøre	Lemvig	Harboøre	Lemvig	Harboøre
2015	1.54	0.99	35.7	19.9	3.3	1.9	6.5	5.5	1.4	0.3
2016	1.25	0.84	34.8	21.8	3.9	2.0	9	5.5	1.2	0.4
2017	1.48	0.95	40.2	20	4.7	1.3	9.1	2.3	1.5	0.4
2018	1.30	0.97	47.2	24.5	5.0	1.9	12.3	5.0	1.9	0.6
2019	1.59	0.91	65.7	28.4	8.3	3.2	11.3	4.5	2.4	0.3
2020	1.56	0.98	46.6	27.6	5.3	3.0	10.1	3.9	1.6	0.4
2015-2020 middel	1.45	0.94	45.0	23.7	5.1	2.2	9.7	4.5	1.7	0.4
2015-2020 total, middel	2.39		68.7		7.3		14.2		2.1	
Fremtidigt	0	2.50	0	75.0	0	6.6	0	10.0	0	1.3
Ændring total	0.11		6.3		-0.7		-4.2		-0.8	

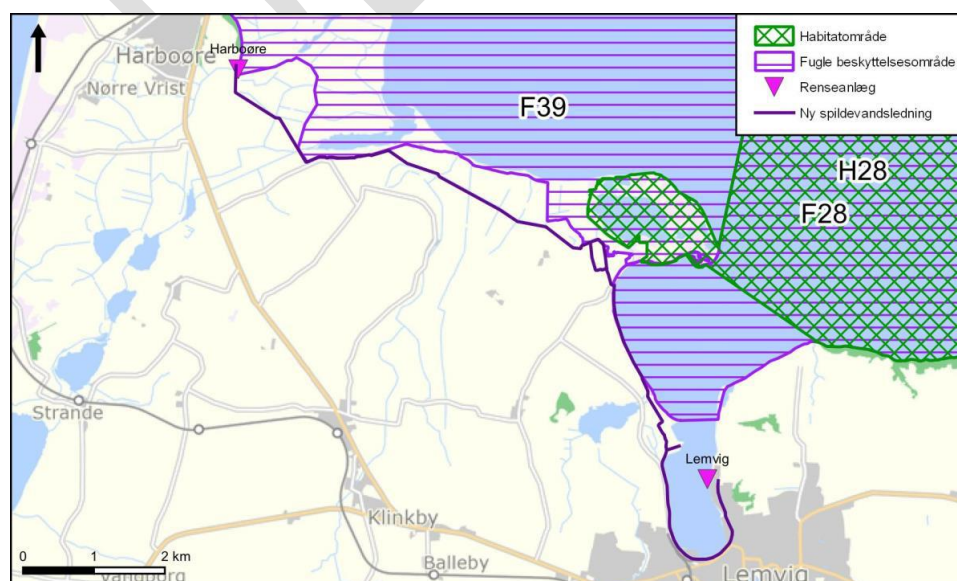
Tabel 1 Udledninger fra Lemvig Renseanlæg og Harboøre Renseanlæg, status er målinger i perioden 2015-2020, og forventet fremtidig udledning.

Den fremtidige årgennemsnitlige stofmængdeudledning (vandføringsvægtet årgennemsnit) fra Harboøre Renseanlæg svarer til 30 mg COD/l, 2,6 mg B₅/l, 4,0 mg N/l og 0,52 mg P/l, hvilket er relativt lave koncentrationer og på niveau med de nuværende koncentrationer i udledningspunktet ved Afvandingskanal ved Sandholm Nor.

Udledningen af B₅, kvælstof og fosfor til Nisum Bredning/Limfjorden vil samlet set reduceres ved nedlæggelse af Lemvig Renseanlæg og centraliseringen af spildevandsrensningen på Harboøre Renseanlæg.

Natura 2000 områder, bilag IV-arter og beskyttet natur

Nisum Bredning, der er recipient for udledningen af rensset spildevand fra Harboøre Renseanlæg, er udpeget som Natura 2000 område (internationalt naturbeskyttelsesområde, der består af habitatområde og fuglebeskyttelsesområder), Figur 7.

Figur 7 - Arealer omfattet af Natura 2000 udpegningerne langs den nye spildevandsledning.

Der er ikke direkte udledning af rensed spildevand til Natura 2000 området, men det rensede spildevand fra det udbyggede Harboøre Renseanlæg kan som i dag påvirke ind i Natura 2000 området via Afvandingskanal ved Sandholm Nor, der løber gennem Plet Enge og udmunder i Nissum Bredning. Natura 2000 området i Nissum Bredning omfatter både et EU-fuglebeskyttelsesområde og et EU-habitatområde.

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ må der ikke vedtages planer eller meddeles tilladelse til projekter, der kan skade Natura 2000 områder. Påvirkningen af Natura 2000 områder er belyst i afsnit 7.2 i miljøkonsekvensrapporten. I afsnit 7.2 vurderes også projektets påvirkning af strengt beskyttede arter (bilag IV arter) og beskyttede naturområder omfattet af naturbeskyttelsesloven.

Lemvig Kommunes samlede vurdering er, at det på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet vil påvirke naturtyper og arter i Natura 2000 område nr. 28 eller andre Natura 2000 områder væsentligt. Det er således ikke påkrævet at udarbejde en Natura 2000 konsekvensvurdering. Der vil ikke ske skade på yngle- og rasteområder for bilag IV-arter og påvirkningen af beskyttet natur er kortvarig og afgrænset til anlægsfasen, og vurderes ikke at have efterfølgende konsekvenser for naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget i habitatområderne.

Projektets overensstemmelse med Nissum Brednings målsætning

Som nævnt indgår Nissum Bredning i statens gældende Vandområdeplan 2015-2021 med målsætningen "god økologisk tilstand", og Nissum Bredning opfylder ikke miljømålsætningen, men har en ringe økologisk tilstand. Dette skyldes forurening med næringsstoffer, især kvælstof tilført fra landbrugsarealerne i oplandet. Der er derfor opstillet et indsatsprogram for kystvand nr. 156 (vestlige del af Limfjorden med Nissum Bredning) for at sikre mindre tilførelse af kvælstof til Limfjorden.

Afvandingskanal ved Sandholm Nor har ingen målsætning i Vandområdeplan 2015-2021.

Der må ifølge bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter⁴ ikke gennemføres projekter, der kan forringe tilstanden i de målsatte kystvande eller hindre fremtidig målopfyldelse.

Disse forhold vægter derfor relativt tungt i miljøkonsekvensvurderingen og behandles i miljøkonsekvensrapportens afsnit 7.4.

Da udledningen af spildevand fra de to renseanlæg i dag sker til det samme målsatte vandområde nr. 156 (Nissum Bredning, Thisted Bredning, Kås Bredning, Løgstør Bredning, Nibe Bredning og Langerak) er det relevant at vurdere på den samlede ændring i udledningen af næringsstoffer til Nissum Bredning.

I miljøkonsekvensrapporten vurderes det, at der efter udbygningen af Harboøre Renseanlæg og centraliseringen af spildevandsrensningen her, vil ske en samlet reduktion af udledningen af BI_5 , kvælstof og fosfor til Nissum Bredning. Reduktionen er beregnet ud for udledte næringsstoffer og organisk stof opgjort i perioden 2015-

³Bek. nr. 2091 af 12-11-2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁴Bek. nr. 449 af 11-04-2019 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

2020 ved Lemvig Renseanlæg og Harboøre Renseanlæg og med den forudsætning, at de nuværende høje rensegrader ved Harboøre Renseanlæg fastholdes, når renseanlægget er udbygget.

Reduktionen vil, i forhold til gennemsnittet for perioden 2015-2020 som følge af centraliseringen, være på hhv. 4,2 ton N/år, 0,8 ton P/år og 0,7 tons BI_5 /år i den samlede udledning til Nisum Bredning/Limfjorden (område 156). En reduktion på 4,2 ton N/år svarer til under 0,1 % af den nuværende tilførelse af kvælstof til det marine vandområde 156, og har dermed en positiv men marginal betydning for den økologiske tilstand.

Der er ingen indsatsprogram for tilførelse af fosfor, men da fosfor i perioder kan være begrænsende for væksten af planktonalger i Nisum Bredning og resten af Limfjorden, vil en reduktion af tilførelsen på 0,8 tons/år ligesom reduktionen af tilførelsen af kvælstof have en positiv, men dog marginal betydning for den økologiske tilstand i vandområde 156.

Det er desuden beregnet, at der vil ske en lille stigning af COD (organisk nedbrydeligt kulstof) på 6,3 ton/år i udledningen ved centralisering af spildevandsrensningen på Harboøre Renseanlæg. Miljøkonsekvensrapporten vurderer dog, at den lille stigning ikke har en miljømæssig betydning. Organisk stof fra effektive renseanlæg betragtes normalt ikke som et miljøproblem i kystvande, hvor fortyndingen af det rensede spildevand er meget stor. Desuden overgår primærproduktionen (plankton, makroalger, ålegræs m.m.) i Limfjorden merudledningen af COD enormt. Alene primærproduktionen i danske fjorde og kystvande er målt til ca. 300 g C/m²/år (Hansen & Hagslund, 2019).

Med et areal for Nisum Bredning på 127.297 ha (det målsatte areal i Vandområdeplan 2015-2021) svarer det til en produktion på ca. 380.000 ton C/år. Hertil kommer en ukendt produktion fra øvrige planter samt ophobet organisk stof i sedimenter. COD består ikke kun af kulstof, men anvendes en worst case betragtning på 6,3 ton C/år svarer det til en forøgelse af tilførslen af organisk nedbrydeligt kulstof i Nisum Bredning på under 0,02 %. Det er helt uden betydning for iltforholdene og de øvrige miljøforhold i Nisum Bredning. Desuden skal den store vandudskiftning i Nisum Bredning tages i betragtning, som også medfører en meget stor fortynding af COD fra udledningspunktet og ud i fjorden.

Afvandingskanal ved Sandholm Nor vil fortsat efter udbygningen modtage rensat spildevand fra Harboøre Renseanlæg, dog er mængden større, men udløbskoncentrationerne fra renseanlægget vil fortsat være samme lave koncentrationer som i dag på grund af en effektive spildevandsrensning svarende til bedst tilgængelig teknologi (BAT), vurderes det i miljøkonsekvensrapporten

I den fremtidige nye udledningstilladelse for det udbyggede Harboøre Renseanlæg stilles der vilkår til kravoverholdelse af udledte koncentrationer og årlige mængder af næringsstoffer og organisk stof fra renseanlægget til vandmiljøet samt vilkår for kontrolforanstaltninger. De stillede vilkår skal sikre, at der ikke sker en merudledning fra renseanlægget til Nisum Bredning/Limfjorden (vandområde 156), således målsætningen i det målsatte kystvand ikke forringes eller hindres fremtidig målopfyldelse.

Miljøvurderingen konkluderer, at projektet ikke medfører en væsentlig negativ påvirkning af bevaringsstatus for arter og naturtyper på nærliggende Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Derudover vurderes projektet hverken alene eller i sammenhæng med andre projekter at ville få væsentlige negative konsekvenser for fugle- og dyrelivet i området, hverken i anlægs- eller driftsfasen. Dette gælder også arter på habitatdirektivets Bilag IV. Projektet vurderes at være i overensstemmelse med vandområdeplanerne, da det ikke medfører øget forurening eller påvirker mulighederne for at opnå en god økologisk tilstand i vandområderne.

Begrundelse for tilladelsen

Lemvig Vand A/S har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, som Lemvig Kommune har modtaget i endelig udgave den 2. september 2022. Lemvig Kommune har gennemgået miljøkonsekvensrapporten, og kommunen har jf. Miljøvurderingslovens §24 vurderet, at rapporten er fyldestgørende og lever op til kravene i Miljøvurderingslovens §20.

Lemvig Kommunes tilladelse gives på baggrund miljøkonsekvensrapportens vurderinger af, at Lemvig Vands ansøgte projekt vedr. nedrivning af Lemvig Renseanlæg og centralisering af spildevandsrensningen på et udvidet Harboøre Renseanlæg kan etableres og drives uden væsentlige negative påvirkninger på miljøet for de undersøgte miljø- og naturforhold, når rammerne for projektet som beskrevet i miljøkonsekvensrapporten og vilkårene for tilladelsen overholdes.

Lemvig Kommune vurderer, at projektet ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af bevaringsstatus for arter og naturtyper på nærliggende Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Derudover vurderes projektet hverken alene eller i sammenhæng med andre projekter at ville få væsentlige negative konsekvenser for fugle- og dyrelivet, hverken i anlægs eller i driftsfasen. Dette gælder også arter på habitatdirektivets Bilag IV.

I nedenstående afsnit er begrundelse for afgørelsen nærmere uddybet.

Udledningstilladelse

Lemvig Kommune har i forbindelse med det ansøgte projekt udarbejdet en revideret udledningstilladelse til Harboøre renseanlæg, der meddeles efter §28 i Miljøbeskyttelsesloven¹. Udledningstilladelsen er baseret på miljøkonsekvensrapportens vurderinger af, at det rensede spildevands udledning i afvandingskanal ved Sandholm Nor og videre herfra til Nisum Bredning ikke vil give anledning til en forringelse af natur- og miljøtilstanden hverken i afvandingskanalen, der ingen målsætning har eller i Nisum Bredning og de marine naturtyper her.

På baggrund af miljøkonsekvensrapporten vurderer Lemvig Kommune, at Harboøre Renseanlæg efter udbygning har både kapacitet og teknologi til at modtage og rense det indkomne spildevand på en miljømæssig acceptabel måde. Der vil i driftsfasen ikke ske en forøgelse af udledningen af næringsstoffer til Nisum Bredning, der vil således ikke ske skade på yngle eller rasteområder for bilag IV-arter. Lemvig Kommune vurderer på baggrund af miljøkonsekvensrapport, at det samlede projekt ikke vil påvirke naturtyper og arter i Natura-2000 område nr. 28 eller andre Natura 2000 områder væsentligt.

Udledningstilladelsen favner alle miljømæssige forhold vedrørende selve udledningen af det rensede spildevand, herunder kravværdier for næringsstoffer såsom

kvælstof, fosfor og organisk stof, mængder, overvågningsvilkår, mm. Lemvig Kommune vurderer, at den fremtidige udledningstilladelse sikrer, at udledningen fra Harboøre Renseanlæg holder sig inden for rammerne beskrevet i miljøkonsekvensrapporten, således der ikke sker en mertilladning fra renseanlægget til det målsatte vandområde Nisum Bredning/Limfjorden. Dermed sikres at vandområdets målsætning ikke forringes eller hindres fremtidig målopfyldelse.

Jf. Miljøvurderingsbekendtgørelsen §10 erstatter udledningstilladelsen derfor dele af §25- tilladelsen. Baggrunden for, at udledningstilladelsen kan erstatte dele af §25-tilladelsen er, at Miljøbeskyttelsesloven, som udledningstilladelsen meddeles på grundlag af, anses for at varetage de miljømæssige hensyn og afvejninger, som efter miljøvurderingsreglerne er relevante for det konkrete projekt.

Lemvig Kommunes udledningstilladelse vil blive meddelt samtidigt med nærværende §25-tilladelse efter Miljøvurderingsloven.

Natura 2000 områder og beskyttede arter

Miljøkonsekvensrapporten indeholder en vurdering af projektet i forhold til beskyttelseshensynene i de Natura 2000 områder, der berører projektet. Der er i miljøkonsekvensrapporten udarbejdet en væsentlighedsvurdering af projektet.

Væsentlighedsvurderingen forholder sig til mulige påvirkninger i Natura 2000 områder og ind i Natura 2000 områder, både ved anlæg og drift af projektet.

Nærmeste Natura 2000 område til projektet er Natura 2000 område nr. N28 (Agger Tange, Nisum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø), der dækker et areal på 33.165 ha og består af habitatområdet H28 (Agger Tange, Nisum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø) og 4 fuglebeskyttelsesområder; F23 (Agger Tange), F27 (Glomstrup Vig, Agerø, Munkholm og Katholm Odde, Lindholm og Rotholme), F28 (Nisum Bredning) og F39 (Harboøre Tange, Plet Enge og Gjeller Sø).

Fuglebeskyttelsesområde F23 og F27 vurderes at ligge så langt fra projektområdet og mulige påvirkninger ind i området, at det ikke er relevant at inddrage i væsentlighedsvurderingen.

Projektet berører ikke Natura 2000-området direkte, men kan potentiel indirekte påvirke Natura 2000 områderne.

Projektet indeholder følgende mulige påvirkninger af Natura 2000 nr. N28:

- Trykledning på land (lilla linjeføring) kan potentielt påvirke habitatområder og fuglebeskyttelsesområder i anlægsfasen, fordi der formentligt skal foretages en midlertidig grundvandssænkning i forbindelse med nedgravning af rør langs Natura 2000 områdets grænse. Linjeføringen er dog placeret uden for Natura 2000 områdets afgrænsning, så der ikke skal foretages gravearbejde i selve Natura 2000 området.
- Udledninger af rensed spildevand til recipienter vil ændres, idet udledningen fra Lemvig Renseanlæg til Lem Vig ophører mens udledningen fra Harboøre Renseanlæg stiger. Samlet set falder udledningen af kvælstof, fosfor

og organisk stof til Nissum Bredning i Natura 2000 området, men den geografiske fordeling af de udledte mængder ændres.

- Påvirkning af Plet Enge ved øget tilførsel af rensset spildevand til Harboøre pumpelags afvandingsgrøfter.

I nedenstående tabel 7.2.6 udtaget fra miljøkonsekvensrapporten kan de relevante naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget ses, som indgår i væsentlighedsvurderingen i Natura 2000 område N28.

Naturtype	Potentiel påvirkning	Påvirkningsperiode
Sandbanke (1110) (H28)	Ændret udledning af næringsstoffer og organisk stof	Driftsfase
Rev (1170) (H28)	Ændret udledning af næringsstoffer og organisk stof	Driftsfase
Bugt (1160) (H28)	Ændret udledning af næringsstoffer og organisk stof	Driftsfase
Odde, spættet sæl og gråsæl (H28)	Eutrofiering og ændret fødegrundlag	Driftsfase
Toppet skallesluger (F27 og F28)	Eutrofiering og ændret fødegrundlag	Driftsfase
Hvinand (F27)	Eutrofiering og ændret fødegrundlag	Driftsfase
Lysbuget knortegås (F27 og F39)	Eutrofiering og ændret fødegrundlag	Driftsfase
Almindelig ryle (F39)	Eutrofiering og ændret fødegrundlag	Driftsfase
Brushane (F39)	Eutrofiering og ændret fødegrundlag	Driftsfase

Anlægsarbejdet til spildevandsledningen fra den vestlige side af Lem Vig til Harboøre Renseanlæg eller udbygningen af renseanlægget berører ikke nogen habitatområder (direkte eller indirekte), og der vil derfor ikke være nogen væsentlig påvirkning af habitatområder i anlægsfasen. Ved Gjeller Odde forløber spildevandsledningen langs kysten ved fuglebeskyttelsesområde F28 men i en afstand af ca. 150 meter fra habitatområde H28 ved Gjeller Sø.

Spildevandsledningen på land (lilla linjeføring) fra den vestlige side af Lem Vig til Harboøre Renseanlæg har på en længere strækning et forløb på yderkanten af F28 og F39. Der skal således ikke foretages gravearbejde i fuglebeskyttelsesområder, men i områder med høj grundvandsstand kan det blive nødvendigt at foretage en midlertidig lokal grundvandssænkning i en begrænset periode på få uger for at kunne arbejde tørt ved nedlægning af trykledninger i den gravede rende. Det kan betyde, at grundvandsstanden midlertidigt også falder lidt i en afstand af 1-25 meter inde på enge i fuglebeskyttelsesområde F39 langs Pletvej og Klostervej. Desuden vil der være støj fra maskiner i forbindelse med anlægsarbejdet, men vejene er i forvejen befærdede af personbiler og landbrugsmaskiner, så fuglene er vant til denne baggrundsstøj. Formentlig kan afvandingen begrænses ved at arbejde med spunsvægge omkring graveområdet, men der kan stilles vilkår om disse forhold i kommende tilladelser til nedgravning af spildevandsledningen. Efter endt anlægsarbejde vil arealet være fuldt retableret, og der vil derfor ikke være en væsentlig påvirkning af Natura 2000 området ved etablering af spildevandsledningen langs F39.

I F28 er kun toppet skallesluger og hvinand på udpegningsgrundlaget som trækfugle, og disse arter vurderes ikke at blive væsentlig påvirket af en kortvarig anlægsperiode langs kysten ved Gjeller Odde, hvor der kan være periodisk anlægsstøj. Arten har rigelige arealer til fødesøgning og rastemuligheder, og den korte anlægsperiode vil ikke medføre en væsentlig påvirkning.

Lem Vig og Gjeller Sø er potentielt levested for odder, som i forbindelse med fødesøgning i fjorden potentielt kan påvirkes af støj i anlægsfasen i forbindelse med anlægsarbejdet. Idet anlægsfasen er kortvarig og i god afstand fra projektområdet og ikke medfører forurening af vandmiljøet, vil der ikke ske en væsentlig påvirkning af odder i anlægsfasen. Da projektet ikke længere omfatter en fjordkrydsning, vurderes der heller ikke at være forstyrrelser i de marine områder af spættet sæl og gråsæl. Projektet kommer ikke i nærheden af lokaliteter med stor vandsalamander og blank seglmos og der er derfor ingen krydsning eller påvirkning af vandhuller og søer, hverken i anlægsfasen eller driftsfasen.

Det fremgår af vejledningen til habitatbekendtgørelsen, at hvis den beskyttede naturtype eller art efter en konkret vurdering skønnes hurtigt og uden menneskelig indgriben at kunne opnå den hidtidige tilstand eller en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand. Midlertidige forringelser eller forstyrrelser i en eventuel anlægsfase, der ikke har efterfølgende konsekvenser for de arter og naturtyper Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, er almindeligvis ikke væsentlig påvirkning (Miljøstyrelsen, 2020).

Lemvig Kommune vurderer, at projektet falder ind under ovenstående punkt, og der vil således ikke være nogen væsentlig påvirkning af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget i habitatområderne i anlægsfasen.

De marine naturtyper i Nisum Bredning sandbanke, rev og bugt kan potentielt blive påvirket af næringsstofferne kvælstof og fosfor samt organisk stof i driftsfasen. I en vurdering af påvirkningen af Nisum Bredning skal den samlede udledning fra renseanlæg til Nisum Bredning samt de lokale påvirkninger i eller ind i habitatområdet inddrages. Lemvig Vand A/S har udregnet nogle fremtidige udledninger af spildevandsrensningen baseret på rensegraden af spildevandet på Harboøre Renseanlæg, når centraliseringen har fundet sted. Ved at centralisere spildevandsrensningen på Harboøre Renseanlæg forventer Lemvig Vand A/S at der opnås en forbedret rensegrad af spildevandet samlet set, da Harboøre Renseanlægs renseeffektivitet er større end Lemvig Renseanlægs. Der er opstillet en massebalance for den nuværende (2015-2020) og fremtidige udledning af kvælstof, fosfor og organisk stof til Nisum Bredning under de nuværende forhold (fra Lemvig og Harboøre Renseanlæg) og under de projekterede forhold, når Lemvig Renseanlæg er nedlagt og spildevandsrensningen er centraliseret på Harboøre Renseanlæg. Den største ændring er, at der ikke længere vil være en udledning af rensat spildevand fra renseanlæg direkte til Lem Vig og herfra videre til Nisum Bredning fra Lemvig Renseanlæg, men til gengæld en større udledning fra Harboøre Renseanlæg direkte til Nisum Bredning. Massebalancen viser, at udledningen af kvælstof og fosfor til Lem Vig, Nisum Bredning og Limfjorden samlet set vil falde ved nedlæggelse af Lemvig Renseanlæg og centraliseringen af spildevandsrensningen på Harboøre Renseanlæg.

Da projektet ikke vil give anledning til en forringelse af natur- og miljøtilstanden i Nissum Bredning og de marine naturtyper, vil der ikke være en væsentlig påvirkning af H28 eller andre habitatområder, hverken i anlægs- eller driftsfasen.

Projektet kan potentielt påvirke toppet skallesluger, hvinand og lysbuget knortegås i driftsfasen. Toppet skallesluger overvintrer i vandområder med mindre end 20 meters dybde, hvor de hovedsageligt lever af hundestejler, kutlinger og ålekvabber. Disse fiskearter, der lever på lavt vand og er almindelige i Nissum Bredning, er robuste overfor eutrofiering og iltsvind, der oftest rammer fisk på større dybde i Limfjorden. En reduceret udledning af næringsstoffer til F28 ved nedlægning af Lemvig Renseanlæg vil ikke påvirke bestanden af typiske fiskearter og dermed fødegrundlaget for toppet skallesluger som trækfugl.

Hvinand lever af muslinger, snegle, orme, insekter, småfisk og krebsdyr og er potentielt mere afhængig af en god vandkvalitet og gode bundforhold end toppet skallesluger. Kerneområdet for rastende og fældende hvinænder i Natura 2000 området er ved Agerø i F27, som ligger så langt fra projektområdet, at der ikke vil være nogen væsentlig påvirkning.

Lysbuget knortegås lever delvist af ålegræs, hvis udbredelse blandt andet er afhængig af udledningen af næringsstoffer (der regulerer vandets klarhed). En samlet reduktion af udledningen af næringsstoffer til Nissum Bredning vil bidrage til bedre forudsætninger for vækst af ålegræs om end det er marginalt. Projektet vil ikke påvirke de engarealer i F39, hvor arten raster. Lokalt omkring udledningen af rensed spildevand i Nissum Bredning ud for Afvandingskanal v Sandholm Nor vil tilførslen af næringsstoffer og organisk stof stige, men koncentrationerne vil stort set være uændrede i forhold til i dag, da rensegraden fortsat vil være meget høj.

Det fremgår af Natura 2000 planen, at tilstanden og det samlede areal af levestedene for bl.a. lysbuget knortegås som trækfugl i området sikres eller øges, således at der findes egnede raste- og fødesøgningssteder for arterne (Naturstyrelsen, 2016). Det vurderes, at de lavvandede områder i F39 ikke vil blive forringet i forhold til fødegrundlaget for lysbuget knortegås, da der vil være lys nok på bunden til vækst af ålegræs, makroalger, trådalger og andre plantearter, som er fødegrundlag for arten. Det vurderes derfor, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af lysbuget knortegås.

I miljøkonsekvensrapporten er det undersøgt, om den øgede udledning fra Harbøre Renseanlæg vil kunne påvirke strandengen i Plet Enge. Undersøgelsen viser, at der vil opstå hyppigere oversvømmelser af strandengen i Plet Enge på nordsiden af Afvandingskanalen v. Sandholm Nor ved højvandsituationer i Nissum Bredning, når der sker stuvning af vandet i kanalen bagved højvandsslusen. Strandengen er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Oversvømmelser sker også i dag, men hyppigheden vil stige fra 38 til 50 dage pr. år, overvejende i vintermånederne, hvor afstrømningen i kanalen er størst og der oftest er situationer med høj vandstand i Nissum Bredning, som forsinker afstrømningen ud af Plet Enge gennem slusen. Lemvig Kommune har vurderet, at øget oversvømmelse og tilførsel af næringsstoffer på strandengen i Plet Enge forudsætter, at der er ansøgt om og meddelt dispensation til denne ændring af tilstanden af det §3 beskyttede område.

Strandengen i Plet Enge ligger ikke i et habitatområde men indgår i fuglebeskyttelsesområde F39. Der er ingen registrerede levesteder for fuglearter på udpegningsgrundlaget, herunder potentielle arter som almindelig ryle og brushane. De to arter yngler både på ferske enge og strandenge, som naturligt er så lavtliggende, at de i perioder oversvømmes med ferskvand og/eller saltvand, så der opstår lavvandede områder med et fødegrundlag for ungerne. Brushane kræver mere ferske forhold end almindelig ryle.

Beregninger i miljøkonsekvensrapporten viser, at der i et normal år hverken i dag eller ved realisering af projektet vil ske oversvømmelse af Plet Enge (koter over 0,3 m DVR90) i fuglenes ynglesæson fra april-juni. Oversvømmelse fra afvandingskanalen vil ikke medføre en forringelse af strandengen som potentielt levested for de to arter eller andre ynglende engfugle, da næringsstofniveauet i det rensede spildevand er på niveau med koncentrationer i typiske vandløb, der afvander landbrugsområder. Lagunesøerne på Harboøre Tange (Thyborøn og Harboøre Fjord), der er kendte ynglelokaliteter for de to arter, oversvømmes jævnligt af mere eller mindre salt vand. Saltholdigheden er lavest i Harboøre Fjord på grund af mindre udveksling med saltvand via slusen ud mod Nisum Bredning og er samtidig meget næringsrig og har været det i mange årtier. Nyere data viser således koncentrationer af kvælstof og fosfor på henholdsvis ca. 3 mg N/l og 0,5 mg P/l (Orbicon/WSP, 2020) i Harboøre Fjord, hvilket vurderes at være på niveau med de nuværende og fremtidige koncentrationer i Afvandingskanalen v. Sandholm Nor. Disse koncentrationer er med erfaringerne fra Harboøre Fjord øjensynlig ikke i sig selv en hindring for fremtidig tilstedeværelse af ynglende brushane og almindelig ryle på en strandeng.

Da almindelig ryle og brushane således ikke har kendte yngleforekomster i Plet Enge, og der ikke vil ske oversvømmelser i fuglenes ynglesæson eller en forringelse af de potentielle levesteder, vurderes projektet ikke at medføre en væsentlig påvirkning af de to arter. Hvorvidt Plet Enge i fremtiden vil kunne huse ynglepar af almindelig ryle og brushane vil i høj grad afhænge af plejen (græsning, høslet) af strandengen, herunder at de ikke gror til i tagrør og anden høj urtevegetation, prædation fra ræve, mårhunde, krager m.fl. Endvidere kan det være en fordel, hvis der er mere vand på terrænet i fuglenes ynglesæson, idet arealer over kote 0,3-0,4 m DVR90 fremstår relativt tørre.

Samlet vurdering

Det er Lemvig Kommunes vurdering, at de faglige vurderinger, der er foretaget i miljøkonsekvensrapporten herunder væsentlighedsvurderingen er tilstrækkelige underbyggede, at det på baggrund heraf kan udelukkes, at projektet hverken i anlægs- eller driftsfasen kan påvirke naturtyper og arter i Natura 2000 område N28 eller andre Natura 2000 områder væsentligt.

Bilag IV-arter

I miljøkonsekvensrapporten er følgende vurderet i forhold til beskyttelse af bilag IV-arter.

Der kan forekomme en række bilag IV-arter i området mellem Lemvig og Harboøre, herunder odder, stor vandsalamander, strandtudse, birkemus og flagermus. Flere af de mulige bilag IV-arter, som kan forekomme i området, er knyttet til vandløb og søer, herunder odder, stor vandsalamander og strandtudse. Der vil ikke som følge af projektet ske indgreb i søer og vandhuller, og der vil ikke være behov for grundvandssænkning langs spildevandsledningen, der vil kunne påvirke søer som

levesteder for vandlevende bilag IV-arter. Spildevandsledningen kan potentielt påvirke beskyttede § 3-moseområder i anlægsfasen, men disse er på baggrund af feltbesigtigelserne ikke vurderet egnede som levested for bilag IV-arter. Dels er der den sydlige mose, hvor der potentielt kan blive påvirket krat, og dels er der den nordlige mose ved campingpladsen, hvor linjeføringen forløber i en naturtype, der nærmere kan karakteriseres som overdrev. Ved sidstnævnte kunne der potentielt være markfirben i stedet, men markfirben er ikke registreret i denne del af Lemvig Kommune, og lokaliteten er flad og ikke et levested for markfirben.

Krydsninger af vandløb vil blive foretaget ved styret underboring, så vandløbene ikke bliver påvirket hverken kemisk eller fysisk. Der er gjort fund af odder ved to af vandløbene som spildevandsledningen krydser. Dels hvor Ballevad Å løber ud fra Hornsø og dels ved tilløbet til Hygum Nor. Her vil der ikke ske et direkte indgreb i potentielle yngle- og rasteområder for odderen, men der vil kunne forekomme en vis grad af forstyrrelse i anlægsfasen, som er begrænset lokalt til 1-2 uger for de relevante strækninger. Der er således tale om en relativt begrænset periode, hvor odderen vil kunne søge føde andetsteds, og en sådan forstyrrelse af begrænset varighed vurderes ikke at påvirke odderens økologiske funktionalitet.

Birkemus er registreret ud for Bellisvej, hvor den muligvis har haft en vis tilknytning til kystskrænterne nedenfor sommerhusområdet. Fra oktober-maj sover birkemusen vintersøvn i en rede af græs og mos. Under vintersøvnen er dens kropstemperatur lav og åndedrættet falder. Der er ingen kendte yngle- og rasteområder for birkemus i området, men de potentielle levesteder i kystskrænterne påvirkes ikke, og støj fra maskiner vil være meget kortvarig i forbindelse med etablering af spildevandsledningen langs stranden nedenfor skræntfoden. Spildevandsledningen i stranden nedenfor skrænten etableres ved styret underboring.

Det kan blive aktuelt at fælde nogle småtræer i den sydlige mose ved Feriecentret, men disse er besigtiget og vurderet ikke at være egnede til eller rummer levesteder (ynge- eller rasteområder) for flagermus. De øvrige projekttiltag vurderes ligeledes ikke at kunne påvirke flagermus.

De resterende bilag IV-arter der potentielt kan findes i Lemvig Kommune, herunder marsvin, ulv og bæver, vurderes ikke at forekomme i området, og projektet vurderes ikke at kunne påvirke disse arter i anlægsfasen.

Den samlede miljøpåvirkning af bilag IV-arter i anlægsfasen vurderes at være ingen eller lille og vil ikke skade yngle- og rasteområder for nogen bilag IV arter.

I driftsfasen er den eneste potentielle påvirkning af bilag IV-arter udledningen af rensat spildevand til Nissum Bredning. Det er vurderet i miljøkonsekvensrapporten, at der ikke vil ske nogen forøgelse af udledningen af næringsstoffer, som kan påvirke miljøtilstanden i Nissum Bredning. Der vil derfor ikke ske skade på yngle- og rasteområder for odder og hvalarten marsvin.

Samlet vurdering

Lemvig Kommune vurderer, at den samlede miljøpåvirkning hverken i projektets anlægs- eller driftsfase vil skade yngle- eller rastepladser for nogen bilag IV-arter, da der ikke er konstateret levesteder eller forekomst af bilag IV-arter i selve projektområdet ved Lemvig og Harboøre Renseanlæg eller langs den nye spildevandsledning.

Vilkår i tilladelsen

Vilkår 1 skal sikre, at Lemvig Vand i deres detailprojekteringen af spildevandsledningen til Harboøre Renseanlæg tager højde for, at spildevandsledningen vil kunne komme til at krydse et område ved Plet Enge, der i Lemvig Kommunes kommuneplan 2021-2033 er reserveret til genopretning eller nyetablering af vådområder i udpegede lavbundsarealer.

Vådområdeprojektet er endnu ikke forundersøgt og forventes ikke etableret inden etablering af spildevandsledningen. Der er derfor ikke en miljøpåvirkning af vand ved etableringen, men snarere en praktisk udfordring ved, at området ved Plet Enge eventuelt kan gøres vådere på et senere tidspunkt. I miljøkonsekvensrapporten vurderes det, at der ikke vil være påvirkninger af vandmiljøet ved, at en spildevandsledning krydser et vådområde, da spildevandsledningen er tæt og ikke taber spildevand til vådområdet, vandløb eller Hygum Nor. En krydsende spildevandsledning vurderes heller ikke at hindre etablering af et vådområde, men der skal ved detailprojekteringen af ledningen tages højde for, at der sikres gode adgangsforhold til spildevandsledningen til servicering og sikkerhed mod ledningsbrud i konstruktionen. Gode adgangsforhold kan f.eks. sikres ved bevarelse af den nuværende vej.

Vilkår 2 skal sikre, at de vandløb, der skal underbores, beskyttes bedst muligt mod blow-out af boremudder. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som Lemvig Kommune skal godkende. Beredskabsplanen skal beskrive, hvordan et evt. blow-out skal håndteres, således forurening med boremudder begrænses bedst muligt. Beredskabsplanen skal oplyse, hvilke instanser, der skal kontaktes i tilfælde af blow-out herunder beredskabets indsatsleder og Lemvig Kommunes miljøafdeling. Skulle der mod forventning ske et blow-out uheld sikre vilkår 2, at de afværgeforanstaltninger, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten følges bl.a. med inddæmning og opslugning af tabt boremudder fra vandløbsbunden. Det er vigtigt entreprenører og deres medarbejdere er bekendt med håndtering og afværgninger af et evt. blow-out af boremudder.

Vilkår 3 sikrer, at additiver, der eventuelt skal benyttes i boremudder, ikke medfører skadelig påvirkning af jord og grundvand i de områder, der skal underbores samt der ikke ske skadelig virkning på jordoverfladen eller vandmiljøet i tilfælde af der skulle ske et blow-out.

Vilkår 4 skal sikre, at etableringen af spildevandsledningen parallelt med foden af de eksisterende skrænter langs med stranden og kysten ved Gjellerodde, etableres som anbefalet i miljøkonsekvensrapporten og det rådgivende ingeniørfirma Sweco's undersøgelsesrapport benævnt Transportledninger Lemvig - Harboøre, Screening til sikring mod erosion og påvirkning af spildevandsledningen, dateret den 12-01-2022.

Det må forventes, at skråningsprofilerne fremtidigt vil være mere udsatte for skred end hidtil, grundet de mere ekstreme vejrforhold og en forventet vandspejlsstigning i Limfjorden som følge af klimaændringerne. Dette kan resultere i, at foden af skråningen i højere grad udsættes for bølgeslag m.m., hvilket vil kunne fremkalde erosion, skred og nedfaldne materialer. Fra landsiden vil øget nedbør, i kombination med de vandførende lag, som er truffet i boringen, kunne give et øget hydrostatisk tryk i skråningerne, hvilket vil kunne resultere i skråningsskred.

På baggrund af den geotekniske undersøgelse og af de aktuelt trufne jordbundsforhold, har Sweco konkluderet, at skred af skrænten umiddelbart ikke vil medføre dybereliggende skråningsbrud, og den planlagte spildevandslednings placering i stranden langs skrænterne er mulig. Sweco vurderer, at spildevandsledningen ikke vil kunne blotlægges, når den placeres i en dybde, der er mindst 1,3 meter under normalt vandspejl i Nissum Bredning. Lemvig Vand forventer at nedlægge ledningen i 4-6 meters dybde.

Vilkår 5 skal sikre, at Lemvig Vand indretter pumpestationer og oppumpningsbrønde med renseforanstaltninger, der skal afhjælpe og forebygge væsentlige lugtgener fra disse til de nærliggende omgivelser.

Jf. anbefalinger i miljøkonsekvensrapporten til afværgeløsninger bør pumpestationer indrettes med afsenderstationer til afsendelse af rensegrise, idet de lange spildevandsledninger fra Lemvig til Harboøre kan udgøre en risiko for udvikling af svovlbrinte. Svovlbrinte dannes i kloakhuden i trykledninger og bekæmpes effektivt ved rensning med rensegrise. Derudover anbefales det i rapporten, at der ved pumpestationerne nær bebyggelse bør etableres luftrensning med aktiv kulfilter af typen, hybridfilter som en sandwichkonstruktion af et aktiv kulfilter og et biomassefilter. Der monteres en ventilator, der søger for luftskifte i pumpesumpen eller oppumpningsbrønden tre gange i timen.

Vilkår 6 skal sikre minimering og reduktion af lugtgener ved Harboøre Renseanlæg. Der findes forskellige lugtrensemetoder på markedet, og Lemvig Vand har metodefrihed. Miljøkonsekvensrapporten beskriver en effektiv lugtafværgeforanstaltning, særligt for svovlbrinte fra indløbshuset, der kan reducere lugtgener i driftsfasen ved at lade spildevand i indløbshuset passere et biologisk luftrensningsystem med et skalfilter, der består af en kombination af brændt ler og muslingeskaller. Kalkindholdet i skallerne nedbryder og neutraliserer svovlbrinte i koncentrationer på flere 100 ppm. Tilsvarende rensning er anvendt på Tranbjerg og Viby Rensningsanlæg samt Mårslet Pumpestation i Århus Kommune, hvor der er opnået gode resultater. Det forventes ved optimal drift en lugtreduktion på op til 90-95 % med denne metode.

Vilkår 7 sikrer, at afkast (ventilationsluften) fra eventuelle ventilationsanlæg renses før udledning til omgivelserne, og at luftrenseanlægget er dimensioneret korrekt til sikring af, at lugtgener fra Harboøre Renseanlæg forebygges, minimeres og reduceres i forhold til omgivelserne.

Samlet konklusion

Det er Lemvig Kommunes samlede vurdering på baggrund af miljøkonsekvensrapportens vurderinger og de stillede vilkår i denne tilladelse, at projektet ikke vil medføre uacceptable miljømæssige påvirkninger. Endvidere ses de ændringer projektet medfører, ikke at have sådan en karakter eller omfang, at det taler imod, at projektet kan etableres. Det er en forudsætning, at projektet etableres inden for de fysiske og miljømæssige rammer og forudsætninger, som fremgår af miljøkonsekvensrapporten samt at vilkårene i denne tilladelse overholdes.

Bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, den er meddelt, eller hvis tilladelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, jf. miljøvurderingslovens § 39.

Andre tilladelser

Det gøres opmærksom på, at §25-tilladelsen ikke erstatter kravet om, der skal indhentes tilladelser eller dispensationer efter anden lovgivning, som er nødvendige for projektets realisering. §25 tilladelsen indeholder ikke mulighed for at undlade at opfylde krav stillet i anden lovgivning. Der skal f.eks. inden etableringen af spildevandsledningen ansøges om dispensationer for §3 og §15 i naturbeskyttelsesloven, og der skal ansøges om og være meddelt §3-dispensation til ændring af tilstanden ved strandengen i Plet Enge. Der skal desuden bl.a. ansøges om byggetilladelse, ansøges om nedrivningstilladelse efter byggelovgivningen, ansøges om §8-tilladelse efter jordforureningsloven, ansøges om §19 tilladelser efter miljøbeskyttelsesloven m.v.

Offentlig høring samt partshøring (tilrettes efter høring)

1. offentlighedsfase

I 2020 indledte Lemvig Kommune og Kystdirektoratet miljøvurderingen af Lemvig Vands første indsendte projektansøgning vedrørende nedrivning af Lemvig Renseanlæg og centralisering af spildevandsrensningen på et planlagt udvidet Harboøre Renseanlæg. I det ansøgte projekt skulle den planlagte spildevandsledning fra Lemvig Renseanlæg til Harboøre Renseanlæg fjordkrydse Lem Vig.

I forbindelse med den første indsendte ansøgning var der jf. miljøvurderingsloven delt myndighed mellem Lemvig Kommune og Kystdirektoratet. Lemvig Kommune er myndighed for den del af projektet, der omhandler landdelen, og Kystdirektoratet er myndighed for den del af projektet, der vedrører søterritoriet.

I perioden fra den 15. september til den 13. oktober 2020 blev der gennemført en idefase (1. offentlighedsfase), hvor Lemvig Kommune og Kystdirektoratet indkaldte ideer og forslag til afgrænsningen af miljøkonsekvensrapporten. Lemvig Kommune og Kystdirektoratet fremsendte i december 2020 en udtalelse til Lemvig Vand vedrørende afgrænsningen af miljøkonsekvensrapportens indhold og omfang jf. Miljøvurderingslovens §23.

I september 2021 modtog Lemvig Kommune en revideret ansøgning fra Lemvig Vand. Lemvig Vand har tilrettet deres ansøgte projekt, således den planlagte spildevandsledning fra Lemvig Renseanlæg til Harboøre Renseanlæg udelukkende skal forløbe på land, og fjordkrydsningen over Lem Vig udgår af projektet. Der er i øvrigt ikke sket andre ændringer/tilretninger i det samlede projekt.

I den reviderede ansøgning, hvor fjordkrydsningen udgår af projektet, er der derfor ikke mere delt myndighed mellem Lemvig Kommune og Kystdirektoratet. Det betyder, at Lemvig Kommune nu alene er myndighed ifm. miljøvurderingen af projektet.

Idet projektet er blevet tilrettet, har Lemvig Kommune foretaget en fornyet indkaldelse af ideer og forslag til afgrænsning af miljøkonsekvensrapportens indhold. Det nye tilrettede ideoplæg har været sendt i høring (1. offentlighedsfase) hos berørte myndigheder og offentligheden i perioden fra den 1. oktober 2021 til den 22. oktober 2021.

Under den 1. offentlighedsfase udsendt i 2020 indkom der 4 høringssvar fra offentligheden. Der er under den fornyede 1. offentlighedsfase udsendt i oktober i 2021 indkommet yderligere 6 høringssvar. Derudover indkom der 4 høringssvar fra den

1. offentlighedsfase udsendt i 2020 fra berørte myndigheder. Her omhandlede det ene høringssvar, som kom fra Søfartsstyrelsen, den udgåede fjordkrydsning, hvorfor dette høringssvar ikke er aktuelt mere. Ved den fornyede 1. offentlighedsfase i oktober 2021 modtog Lemvig Kommune 3 høringssvar fra berørte myndigheder. Alle relevante bemærkninger er behandlet i miljøkonsekvensrapporten. De indkomne høringssvar kan ses i afgrænsningsudtalelsen.

På baggrund af 1. offentlighedsfasen har Lemvig Kommune med baggrund i §20 og bilag 7 til Miljøvurderingsloven udarbejdet en afgrænsningsudtalelse, der beskriver krav til miljøkonsekvensrapportens indhold, omfang og kvalitet. Kravene fremgår af afgrænsningsudtalelsen.

Lemvig Vand skal herefter som led i miljøvurderingsprocessen fremlægge en miljøkonsekvensrapport for projektet. Formålet med miljøkonsekvensrapporten er at give det bedst mulige grundlag for såvel den offentlige debat som myndighedens egen miljøvurdering af projektet samt beslutning om, hvorvidt der skal gives § 25-tilladelse til projektets realisering.

Offentlig høring – 2. offentlighedsfasen

Miljøkonsekvensrapporten, et udkast til §25-tilladelse, et udkast til udledningstilladelse jf. Miljøbeskyttelseslovens §28 samt bygherres ansøgning har i perioden fra den 29.11.2022 til den 24.01.2023 været sendt i 8 ugers offentlig høring hos berørte myndigheder og offentligheden jf. Miljøvurderingslovens §35. Endvidere er relevante parter hørt ved særskilt henvendelse iht. forvaltningslovens § 19 forud for udstedelse af tilladelsen.

I forbindelse med høringen er der samlet modtaget X høringssvar. Behandlingen af høringssvarene fremgår af høringsnotat.

Beskrivelse af eventuelle indsigelserne (udarbejdes efter høringsperiodens ophør)

2. offentlighedsfasen har/har ikke medført ændringer i udkast til §25-tilladelsen eller i udkast til udledningstilladelsen.

Offentliggørelse

Afgørelse om §25-tilladelse og udledningstilladelse vil blive offentliggjort på Lemvig Kommunes hjemmeside (www.lemvig.dk) den XX. 2023 samt i lokalavisen.

Klagevejledning (først endelig afgørelse)

Afgørelsen kan påklages efter miljøvurderingslovens § 49. Afgørelsen kan påklages af miljøministeren, enhver med retlig interesse i sagens udfald og landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer, jf. miljøvurderingslovens § 50.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på hjemmesiden for Nævnenes Hus under Miljø- og Fødevarerklagenævnet:

<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>.

Du kan også tilgå Klageportalen via borger.dk og virk.dk. Du logger på som du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr, som er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på klagenævnets hjemmeside.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det vil sige, at kommunens afgørelse kan udnyttes mens en eventuel klagesag behandles. Det er dog på egen risiko at udnytte afgørelsen, da den kan omgøres af Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klager kan anmode Miljø- og Fødevareklagenævnet om, at klagen får opsættende virkning.

En eventuel klage skal være indgivet skriftlig **inden 4 uger** efter offentliggørelsen af afgørelsen, dvs. **senest den XX XX 2022**.

Søgsmål (først ved endelig afgørelse)

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge lovens § 54 være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsens meddelelse, eller hvis sagen påklages, inden 6 måneder efter afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort, regnes søgsmålsfristen fra offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Susanne Dokkedal
Miljøsagsbehandler

